

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 6. årgang, ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

77 drømmesange af John Berryman

Søvnforstyrrende drømme

John Berryman: 77 Drømmesange. Gendigtet af Martin Knabe. Forord af Henri Cole. 101 sider. 150 kr. Forlaget Silkefyret. Af Annemette Aracam...



Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og overst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem der skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

torsdag den 9. september 2021

Elskelige domsprædikanter

Klassikerlæsning. Hans Kirk: "Fiskerne", 1928, Gyldendal. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab 2017.

Af Egil Hvid-Olsen.

"Ejer de menneskelighed?

Æ gør, hvad æ kan for at blive den kvit, sagde fiskeren.

Hvad gør de? spurgte præsten.

Vi ser vist helt forskelligt på den ting, som på så mange andre. Æ mener, at det menneskelige er den onde natur, som vi har fået med arvesynden.

Ser De da slet ikke noget værdifuldt i mennesket?

Nej, æ ved for vist, at det gode, der er i os, skylder vi nåden. Og selv om der er noget godt i de uomvendte, hvad skal det så hjælpe? Det bliver borte i den syndige natur. Æ tror, Jesus selv har sagt sin mening, dengang han fortalte, at der var mere glæde i himlen over een synder, som omvendte sig, end over ti retfærdige, som ikke har omvendelse behov."

Denne dialog mellem den grundtvigske præst og den indremissionske fisker er blandt højdepunkterne i Hans Kirks kollektivroman "Fiskerne". Det er svært ikke at dømme fiskeren Thomas Jensen som en menneskefjendsk nar, og det er han på sin vis også; men noget af det mest fantastiske ved "Fiskerne" er dens personskildringer, der viser blandt andet Thomas Jensen fra flere sider.

Hans Kirk var overbevist marxist og havde alene af den grund en noget anden lisanskuelse end en typisk missionsmand, og dog formåede han at skildre flokken af missionske fiskerfamilier på en måde, så man som læser kommer til at holde af hver enkelt.

Skønt Kirk trækker de sympatiske træk frem hos sine karakterer, udleverer han også deres selvgothed og hykleri. Den måde, hvorpå han lader Thomas Jensen benytte skriftstedet om den ene omvendte synder, er en lille genistreg. Jensen tænker tydeligvis på den grundtvigske præst som den, der vil skabe glæde i himlen ved sin omvendelse, men Jesu hensigt var snarere at afsløre sine modstanderes selvtretfærdighed. De anså sig for at være retfærdige, og derfor fokuserede han på de fortabte. Dette fokus går Thomas Jensen glip af, fordi han føler sig lige så retfærdig som farisæerne på Jesu tid. Han anser sig selv for at være en af dem, "som ikke har omvendelse behov."

Blandt frelste og fortabte

Problemet med flokken af fiskere, der ved romanens begyndelse er flyttet fra Vestkysten og ind i Limfjorden, hvor udbyttet er godt og arbejdet mindre farligt, er, at de bærer deres dømmesygge uden på tøjet. De gør en dyd ud af at kommentere holdninger og adfærd, som de anser for at være ukristelige. Lynhurtigt kan de bedømme, om et andet menneske frelses efter døden eller går fortabt. Det er nemlig ikke op til Gud. Det afgøres af den enkeltes livsførelse. På den måde skaffer "de hellige" sig hurtigt fjender, hvilket de blot tolker som om, at sandheden er ilde hort.

Blandt dem, de lægger sig ud med, er stedets grundtvigske præst, der tager kampen op, men ikke kan skaffe tilpas solid opbakning for sin sag. Tværtimod udnyttes han af sognets unge, der mest af alt kommer til foredrag, fordi der bagefter er dans på kroen, og en sommerudflugt ender helt galt, da det for alvor viser sig, at præsten ikke nyder de unges respekt.

Den temmelig oppustede og diskussionslystne toldbetjent Kock har langt mindre på spil. Han vil bare gerne have nogen at belære om de nyeste videnskabelige fremskridt. Om de forskningsresultater, han gør sig til talsmand for, er velbegrundede eller ej, bekymrer ham ikke stort al den stund, at han ikke selv kan gennemskue det, men først og fremmest bare gerne vil fremstå som en mand med fingeren på pulsen. Han elsker modsigelse, fordi han er selvsikker nok til at mene, at alle andre har uret.

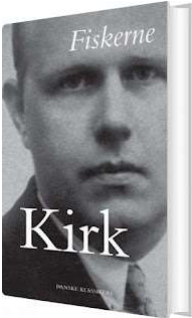
Den karakter blandt de ikke-missionske, som fremstår mest sympatisk, er fiskerkonen Mariane, som med sine kække replikker og umiddelbare livsglæde spidder andres selvtretfærdighed. Hendes veninde, den missionske Tea, har til tider meget svært ved at holde af Mariane, fordi hun tager let på alt det, Tea tager så tungt.

Næsten lige så elskelig som Mariane er ungkarlen Anton Knopper, der virkelig er blevet omklamret af den missionske menigheds livs- og virkelighedsyn i en sådan grad, at han ikke fatter de mest oplagte sammenhænge, når det drejer sig om begær og sex. Ganske vist kender han begæret fra selvoplevede fristelser, men han bekæmper det så indædt og vender skylden for det mod sig selv i en sådan grad, at han slet ikke kan forestille sig, at andre også kan føle begær. Det er faktisk ret sødt!

Kirks debutroman

Hans Kirk fortæller i et roligt tempo. Årstedernes skiften beskriver tidens gang mellem de mange nedslag, der er værd at berette om. Her er både glædelige og sorgelige begivenheder. To drenges druknedød hører til blandt de sidstnævnte, og minder læseren om, at "Fiskerne" ikke kun handler om forskellige kirkelige retninger, men også om det hårde liv i begyndelsen af 1900-tallet. Kirk er suveræn til at beskrive stemninger og følelser på en lavmælt og dog dramatisk måde. Dette gør "Fiskerne" til en pageturner, der læses i et roligt tempo. Man må undre sig over, at Hans

Kirk og domsprædikanterne



Slå op i Den smalle bog

Søg

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

▼ 2021 (54)

► oktober (3)

▼ september (6)

Letlæst tidsbillede af den moderne, modne mand

Kampen mod kapitalismens grådige rovdrift, for soc...

Søvnforstyrrende drømme

Genfortryllelse af poesien med glimt i øjet

Elskelige domsprædikanter

Det umuliges kunst

► august (4)

► juli (4)

► juni (6)

► maj (7)

► april (5)

► marts (7)

► februar (6)

► januar (6)

► 2020 (57)

► 2019 (49)

► 2018 (43)

► 2017 (36)

► 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- aforismer (1)
- antologi (3)
- boganmeldelse (118)
- dagbøger (1)
- digtsamling (32)
- En litterær refleksion (7)
- essay (8)
- eventyr (5)
- fabler (5)
- faglitteratur (17)
- klassikerlæsning (19)
- kortroman (9)
- kunstbog (14)
- lyrik (5)
- noveller (14)
- prosa (14)
- prosadigt (2)
- roman (36)

Sidevisninger i alt

145,409

Kirk kunne skrive så godt allerede i sin debutroman. Den udkom i 1928, da forfatteren var 30 år gammel.

Som nævnt er det indledende citat noget af det bedste i romanen, men hen mod slutningen laver Kirk en tour-de-force i bibelhenvisninger, hvor han lader Tea og den nye, indremissionske præst kæmp mod hinandens standpunkter med skriftsteder som våben. Det er en kostelig verbal slåskamp, der er med til at understrege romanens ypperlige litterære kvalitet.

"Fiskerne" har mig bekendt ry for at være en tung sag, men faktisk er den langt hen ad vejen vældig morsom, for selvom Kirk ikke er så ætsende som f.eks. Henrik Pontoppidan, benytter han sig af en stille ironi i beskrivelsen af næsten alle sine karakterer. Særligt den selvretfærdige Tea må stå for skud, men selv hun udvikler sig i løbet af romanen, for selvom hun er en snæversynet fundamentalist, er hun også et menneske af kød og blod, der lader sig påvirke af andres skæbner.

Indsendt af [Egil Hvid-Olsen](#)

Etiketter: [boganmeldelse](#), [klassikerlæsning](#), [roman](#)

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Angiv din kommentar...



Kommenter som:

connya (Goo

▼

Udgiv

Vis eksempel

☐ Underret mig

Log ud

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)